

...ВЕДЫ — ПАЛЯПШАЮЦЦА?

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Мінімальны парог, устаноўлены на ЦТ для першай профільнай дысцыпліны (15 балаў), пераадолені 64% абітурыентаў, па другой профільнай дысцыпліне (10 балаў) — 85% ўдзельнікаў. Не рашылі ніводнага задання ў тэсце 38 абітурыентаў. Міністр падкрэсліў, што асноўнай прычынай нулявых вынікаў з’яўляецца няведанне абітурыентамі, якія планавалі паступаць на інжынерна-тэхнічныя спецыяльнасці, найпрасцейшых паняццяў, фізічных формул, адсутнасць умення выконваць простыя матэматычныя разлікі, аналізаваць графікі, працаваць з лічбамі, прадстаўленымі ў стандартным выглядзе.

У 2016-м у параўнанні з папярэднім годам значна вырасла колькасць тых, хто напісаў ЦТ на 30 — 60 балаў.

— З мэтай павышэння якасці тэставых матэрыялаў у гэтым годзе быў павялічаны працэнт стандартных задач, скарэктаваны ўзровень складанасці заданняў у частках А і В. Павялічана колькасць заданняў практыкаарыентаванага характару (задач-пытанняў), якія не патрабуюць вылічэнняў, але ў той жа час правяраюць веданне сутнасці розных фізічных з’яў. Павялічана і колькасць заданняў з невербальнай падтрымкай. Усе варыянты тэста па фізіцы былі раўнацэнныя па складанасці, — адзначыў Міхаіл Жураўкоў. — А ўсе новыя па форме і змесце заданні былі апрабаваныя падчас правядзення трох этапаў рэпетыцыйнага тэсціравання.

Тэсты па хіміі сёлета таксама ўдасканальваліся. Паколькі ўзрасла колькасць практыкаарыентаваных заданняў, якія патрабавалі прымянення ведаў у мадэлюемых сітуацыях, на выкананне тэставай работы было адведзена 150 хвілін, а не 120, як раней. Для павышэння якасці экзаменацыйнага матэ-



Фота Анатоля КЛЕШЧУКА

рыялу ў тэстах па хіміі была павялічана колькасць заданняў з невербальнай формай падтрымкі. Ілюстрацыі, якія дэманстравалі найпрасцейшыя хімічныя эксперыменты (малюнк прыбораў і прабірак з раствораў), дапамаглі ўдзельнікам ЦТ вобразна ўявіць хімічныя працэсы і лепш справіцца з падобнымі заданнямі.

Уменне рабіць тыпавыя разлікі і рашаць складзеныя на іх аснове задачы выяўлялася з дапамогай заданняў закрытага тыпу. Пры стварэнні задач адкрытага тыпу, прызначаных для ранжыравання найбольш падрыхтаваных абітурыентаў, аўтары імкнуліся зрабіць іх менш працаёмкімі і мінімізаваць колькасць разліковых аперацый да двух-трох. Для вырашэння падобных

задач ад абітурыентаў патрабавалася праявіць пошукавую актыўнасць і выйсці за рамкі стандартных шляхоў разшэння.

Сярэдні бал ЦТ па хіміі ў выпускнікоў ліцэяў бягучага года склаў 51,31, у выпускнікоў гімназій — 47,99 і ў выпускнікоў школ — 31,97.

Мінімальны парог, устаноўлены для першай профільнай дысцыпліны (15 балаў), пераадолені 87,65 працэнта абітурыентаў. Парог па хіміі, як для другой профільнай дысцыпліны (10 балаў), пераадолені 97,69 працэнта ўдзельнікаў экзамену.

Сярод паказчыкаў, якія перавышаюць леташнія, міністр адукацыі адзначыў павелічэнне колькасці абітурыентаў, якія знаходзяцца ў верхняй частцы рэйтынгавай табліцы (набралі 50 балаў і больш), да 22 працэнтаў. Не рашылі на ЦТ па хіміі ніводнага задання тры ўдзельнікі тэсціравання.

Міхаіл Жураўкоў папярэдзвае: «Нельга параўноўваць балы, атрыманыя на цэнтралізаваным тэсціраванні, з ацэнкамі са школьнага атэстата. ЦТ — гэта ранжыраванне, адносныя балы, што залежаць ад колькасці абітурыентаў, якія рашылі тыя ці іншыя задачы. Таму меркаванне, што 20 — 30 балаў на ЦТ — гэта як «двойка» ў школе, абсалютна неправамернае».

У Беларусі яшчэ не падведзены канчатковыя вынікі цяперашняга ЦТ (правераны не ўсе дысцыпліны). Але ўжо вядома пра 263 стабальныя вынікі. Праўда, міністр адукацыі падкрэслівае, што самае галоўнае — гэта не колькасць тых, хто атрымаў сто або нуль балаў. Галоўнае, якія балы набірае асноўная колькасць абітурыентаў. Ён дадаў, што ў 2016-м у параўнанні з папярэднім годам значна вырасла колькасць тых, хто напісаў ЦТ на 30 — 60 балаў. На думку міністра, гэта сведчыць пра тое, што абітурыенты перасталі спадзявацца на чуд і сталі лепш рыхтавацца.

Надзея НІКАЛАЕВА. nikalaeva@zviazda.by

■ Сацыяльны клопат

ПЕРАДЫШКА ДЛЯ ЎСІХ

Як новыя паслугі палягчаюць жыццё сем'ям з дзецьмі-інвалідамі

«Мы даём бацькам магчымасць заняцца сабой. З'ездзіць на мора, аздаравіцца ў санаторыі. Ці проста выспацца». Паслугу сацыяльнай перадышкі ўвялі некалькі гадоў таму для сем'яў, якія выходзяць інвалідаў. На 28 дзён у годзе бацькі могуць пакінуць асаблівае дзіця пад апеку спецыялістаў, а самі ў гэты час адпачыць ці вырашыць свае праблемы. Мы пабывалі ў некалькіх інтэрнатах, каб паглядзець, наколькі запатрабавана гэтая паслуга сёння.

ЛЮБАЯ ПРЫЧЫНА ЎВАЖЛІВАЯ

У доме-інтэрнаце для дзяцей-інвалідаў з асаблівацямі псіхафізічнага развіцця ў Навінках летась на сацыяльнай перадышцы былі пяць чалавек. На гэта лета заявы напісалі ўжо чатыры сям'і.

— У некаторых бацькоў ёсць бязь, бо гэта дзеці, якія, акрамя як у бальніцу разам з мамай, ніколі нікуды не выязджалі з дому, — кажа дырэктар установы Валерый СЯЎЦОЎ. — Гэта нармальнае з'ява. Любыя бацькі будуць перажываць: як там дзіця без іх? Таму мы прапануем пачынаць з дзённага знаходжання. А потым, калі бацькі ўпэўняцца, што догляд тут на ўзроўні, яны могуць рашыцца на сацыяльную перадышку. Паслуга платная, але сума невялікая. За месяц, што дзіця кругласутачна знаходзіцца ў інтэрнаце, бацькі аддаюць каля 110 рублёў. Па сутнасці, плацяць толькі за харчаванне. Выдаткі на астатнія паслугі — догляд, медыцынскую дапамогу — кампенсую дзяржава. Для параўнання: месячная пущэўка ў аздараўленчы лагер на чалавека каштуе 600 рублёў.

Малыя на сацыяльнай перадышцы могуць наведваць розныя творчыя майстэрні: ляпіць гліняныя фігуркі, вышываць, вальціць з воўны. Стандартны набор гурткоў, накірава-

ных на развіццё дробнай матарыкі. Адначасова інтэрнат можа прыняць на сацыяльную перадышку пяць чалавек.

— Мы не пытаемся, чаму сям'я вырашыла скарыстацца гэтай паслугай. Любая прычына з'яўляецца ўважлівай. Бацькі ўвесь час прывязаны да дзіця, абмяжоўваюць сябе ў нечым. Прынамсі гэтыя 28 дзён яны могуць прысвяціць сабе, — заўважае Валеры Генадзевіч.

САДОК ДЛЯ ДАРОСЛЫХ

Мінскі псіханеўралагічны дом-інтэрнат №4, які разлічаны на маладых інвалідаў, з мінулага года таксама прадастаўляе сацыяльную перадышку. Але, па словах дырэктара Алены ПАНЧАНКІ, у іх гэтая паслуга непапулярная. А вось на пражыванне ў аддзяленне дзённага знаходжання просяцца часта.

— Там няма абмежавання па днях, — тлумачыць Алена Міхайлаўна. — Дзіця (у інтэрнаце хоць і пражывае катэгорыя 18+, для супрацоўнікаў яны ўсё роўна дзеці. — Аўт.) можна пакінуць на ўвесь рабочы дзень, з 8 да 18 гадзін.

Месяц каштуе каля 70 рублёў. Зноў жа бацькі аплачваюць толькі харчаванне (сняданак, абед і падвечарак), хоць дзеці атрымліваюць паўнацэнны догляд.

Маладыя людзі адчуваюць сябе ў аддзяленні дастаткова камфортна: пакуль ніводнай адмовы няма. Спачатку рабілі пробнае наведванне, тыдзень-два бацькі глядзелі, як пройдзе адаптацыя. У інтэрнаце заўважаюць: людзі з псіхічнымі асаблівасцямі цяжка прывыкаюць да новага асяродку. Першыя пару дзён і шторы зрываўлі з карнізаў, і шкло білі, і адзенне рвалі. Як і ў дзіцячым садку: малаго прыводзіш, ён устроівае істэрыку.

Вялікі плюс для саміх маладых людзей — тое, што яны не сядзяць дома. Тут яны кантактуюць з аднагодкамі, займаюцца фізкультурай. Пры інтэрнаце адкрыты майстэрня жывапісу, швейны гурток, кабінет дамаводства.

Цяпер аддзяленне наведваюць тры хлопцы і дзве дзяўчыны. Мак-

сімум, які можа прыняць інтэрнат на дзённае знаходжанне, — 12 чалавек.

— Нашы плошчы дазволілі адкрыць два пакоі для дзяўчат і толькі адзін — для хлопцаў. Хоць апошніх просяць прыняць часцей. У нас сітуацыя з мужчынскім псіхічным здароўем больш складаная, — прызнаецца дырэктар.

ПАД НАГЛЯДАМ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ

Мама Святлана — адна з тых, хто карыстаецца паслугамі аддзялення дзённага знаходжання пры інтэрнаце. Вось туды 22-гадовага сына Кірыла.

— Дагэтуль мы наведвалі карэкцыйны цэнтр у раёне. А потым аказалася, што нас нідзе не могуць узяць. У тэрытарыяльных цэнтрах, дзе працуюць аддзяленні дзённага знаходжання, ёсць пэўныя абмежаванні па медыцынскіх супрацьпаказаннях. Практычна любы выпускнік ЦКРАіРа падпадае пад іх, — у той момант Святлане, якая выходзіла сына з глыбокай разумовай адста-



ласцю, сітуацыя здавалася бязвыхаднай.

Сядзець з Кірылам дома было складана. «Разумеецца, ён у мяне здаровы двухметровы хлопец. Яму трэба кудысьці дзяваць сваю энергію. У кватэры сын канапы рухаў, граміў усё».

У аддзяленні пры інтэрнаце да цяжкіх дзяцей былі гатовы.

— Там добрыя ўмовы менавіта для такіх людзей, — заўважае жанчына. — Кірыл сустракаецца з сябрамі, ходзіць на прагулку. І галоўнае, што ў інтэрнаце ёсць медыкі. У тым жа тэрытарыяльным цэнтры — толькі сацыяльныя работнікі.

Святлана прызнаецца: для мам дзяцей-інвалідаў такія паслугі — значная падтрымка. Асабліва для тых, каму трэба працаваць. Праўда, сама жанчына на работу выйсці не можа. Пакуль старэйшы сын пад наглядом спецыялістаў, Святлана займаецца дома з малодшым. У 16-гадовага хлопца той жа дыягназ...

Дзяцей-інвалідаў прыводзяць у аддзяленне не таму, што хочуч перакласці клопаты на чужыя плечы, заўважае Алена Панчанка.

— Ніколі ад добрага жыцця бацькі сваё дзіця ў дзяржаўную установу не аддадуць. Гэта або фінансавыя праблемы ў сям'і, або агрэсіўныя паводзіны інваліда. Ці маладыя людзі не могуць сябе самастойна абслугоўваць. Да нас трапляюць цяжкія дзеці, якіх трэба пастаянна даглядаць. Сачыць, каб да разетак не лезлі, хаваць нажы і відэльцы пад замок. І бабулі не заўсёды могуць такі догляд забяспечыць.

Наталія ЛУБНЕЎСКАЯ. lubneuskaya@zviazda.by

■ АФІЦЫЙНА

Паслуга сацыяльнай перадышкі аказваецца з 2013 года і даступная жыхарам усіх рэгіёнаў краіны. За гэты перыяд яе атрымалі больш за 200 сем'яў, якія выходзяць дзяцей-інвалідаў. Сярэдні кошт паслугі складае 120-150 рублёў у месяц.

— Пры гэтым сям'я, адпраўляючы сына ці дачку на час у інтэрнат, не пазбаўляецца мер сацыяльнай падтрымкі (пенсіі, дапамогі па доглядзе за малым-інвалідам) і іншых ільгот, якія ёй належаць па заканадаўстве, — адзначае начальнік упраўлення стацыянарных устаноў сацыяльнага абслугоўвання і капітальнага будаўніцтва Мініпрацы і сацабароны Марыя ГАРБАЦЭВІЧ. З 2013 года развіваюцца і іншыя новыя паслугі: сацыяльны патранат, дапамога нянькі і сядзелкі.

— Актыўна ўкараняецца суправаджальнае пражыванне, — дадае Марыя Гарбацэвіч. — Гэта садзейнічанне інвалідам у адаптацыі да ўмоў быту і працы, падрыхтоўцы да самастойнага жыцця па-за межамі стацыянарных устаноў. Цяпер у аддзяленнях суправаджальнага пражывання інтэрнатаў сацыялізуецца больш за паўтары тысячы маладых людзей.

Апроч гэтага, пры тэрытарыяльных цэнтрах краіны дзейнічаюць 153 аддзяленні дзённага знаходжання для інвалідаў. Іх наведвае каля чатырох тысяч чалавек. Хлопцы і дзяўчаты ўзнаўляюць там навыкі самаабслугоўвання, займаюцца ў рабочых і творчых майстэрнях.